

ความชุกของวัณโรคในกลุ่มผู้ต้องกัก ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา

สุภาพร ด้านปิยโชคกุล* , อรุณ มะหนิ* , บงกช เชี่ยวชาญยนต์*

*สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

วัณโรคนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประชากรไทย นอกจากในประเทศไทยแล้วยังพบปัญหาวัณโรคในกลุ่มแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชายแดน และกลุ่มประชากรเคลื่อนย้ายผู้ต้องกักที่อาศัยอยู่ในห้องกักตรวจคนเข้าเมือง อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลาประกอบด้วยแรงงานข้ามชาติ ผู้หลบหนีเข้าเมือง กลุ่มผู้อพยพที่ไม่ระบุชาติพันธุ์ เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความเสี่ยงสูงในการป่วยเป็นวัณโรค เนื่องจากการมาอยู่รวมกันของคนที่มีที่มาหลากหลาย มีภาษาหลากหลายทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ได้ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของห้องกักที่มีความจำกัดของพื้นที่ มีความอับชื้นการถ่ายเทของอากาศไม่ดีการอยู่กันอย่างแออัด อาจเป็นแหล่งการระบาดของวัณโรคได้ เจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จึงได้ศึกษาการติดเชื้อวัณโรคในผู้ต้องกัก เพื่อเป็นแนวทางวางแผนควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายวัณโรคในห้องกักตรวจคนเข้าเมือง

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงพรรณนากลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ต้องกักด้านฯปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะจังหวัดสงขลา ทั้งหมดจำนวน 104 ราย เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ถึง 31 มกราคม 2558

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องกัก จำแนกตามสัญชาติ คือพม่า23 ราย (ร้อยละ 22.1) บังคลาเทศ32 ราย (ร้อยละ 30.8) และกลุ่มผู้อพยพที่ไม่ระบุชาติพันธุ์49ราย (ร้อยละ 47.1)จำแนกรายอายุ คือกลุ่มอายุน้อยกว่า 15 ปี 22 ราย (ร้อยละ 21.2) กลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี จำนวน 82 ราย (ร้อยละ 78.8)โดยในกลุ่มอายุน้อยกว่า 15 ปี ตรวจการติดเชื้อวัณโรคด้วยวิธี Tubercullin Skin Test (TST) และตรวจยืนยันโดยวิธีเก็บเสมหะ(AFB)มีผู้ป่วยวัณโรคยืนยันผล จำนวน 3 ราย(ร้อยละ 0.6) สำหรับในกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี ใช้การคัดกรองอาการผิดปกติโดยการถ่ายภาพรังสีทรวงอกและตรวจยืนยันโดยวิธีเก็บเสมหะ(AFB)ผู้ป่วยวัณโรคยืนยันผล 2 ราย(ร้อยละ 1.6)

สำหรับการดูแลรักษาผู้ป่วยเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคฯส่งตัวผู้ป่วยให้ทีมสหวิชาชีพโรงพยาบาลปาดังเบซาร์ และพยาบาล International organization of migrant (IOM) ได้ให้การรักษาด้วยยารักษาวัณโรคตามแนวทางการรักษาวัณโรคแห่งชาติ ในกลุ่มอายุน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 3 ราย และกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปีจำนวน 2 ราย ให้ยาป้องกันวัณโรคในเด็กอีกจำนวน 4 ราย (ร้อยละ 0.9) เนื่องจากเป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย และแยกผู้ป่วยออกจากผู้ต้องกักรายอื่นเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

สรุปผลการศึกษาพบว่า มีผู้ป่วยวัณโรคทั้งหมดจำนวน 5 ราย (ร้อยละ 5.2) ซึ่งผู้ป่วยทั้งหมดเป็นกลุ่มผู้อพยพที่ไม่ระบุชาติพันธุ์ ให้การรักษาโดยการกินยาวัณโรคโดยเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงกำกับการกินยา (DOT) ข้อเสนอแนะควรมีอาสาสมัครผู้ต้องกักเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เรื่องการสื่อสารและการกำกับการกินยา และควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายในการดูแลสุขภาพ ป้องกันโรคในผู้ต้องกัก